

BUYEETI BUBWAMA ANGAKYI

BUYEETI BUBWAMA ANGAKYI

“BUYEETI BUBWAMA ANGAKYI” nikho khatabo khabusanisa bibyaronewa nga birusiwa mubisitsa bye Baibuli bikhali bitwela ta. Imandalasa indi khusootsola khufurila ilala nibyo bibyaronewa bye mu Baibuli inyene.

Shilomo sha Wele “shama angakhi” naluundi ilala shelisuno naabi isi kyimyoyo kyili izala nibuleesa khunyola bukwalafu. Umundu nga webi-hisile waleshile bibi, aba walangile Umukasya Yesu Kilisito khukhwitsa khukhwikhilila ilala mu mwoyo kwewe. Umukasya umwene naye kane amuwe kumwikhoyo ni lukoosi isi umufukyilisi uyo. Ise nabonelaakho shino mu mwiko kwe 1937 ni khukhwama khulwene ilwo igyili khwilakho inyuma mu butwela buno bubwiyangisa bwendi nabwo nu’ Mukasya ta. Nakhiryo nadikhulombele iwe wiweyo hesi ali nga naali Umu-wonesi naluundi Umukasya wowo nola abele ukhyili khukhikhola khaale ta.

—Watson Goodman (1920-2002)

KHUKANA KHWA WELE

1

Ne Wele wakhwojesana nga nakhugana ife, lwe-khuba nikhwaba nga khukhyili babonagi, Ki-lisito afu khulwefe.

-Balumi 5:8

Ne Gamahiya ge Khubirakho yaba nga gakhyili khwola da, Yesu wamanya nga isaawa yewe yolele iyekhurula mu khyibala muno azye isi Pa-paaawe, Iwanyuma lwekhugana babeewe babaaba mu khyibala, wabagana khukhwolesa ibumaliliso.

-Yohana 13:1

“Mpaho uli ni khugana khugali nga khuno da, umuntu khuhanayo bulamu bwewe lwe basaale bewe.”

-Yohana 15:13

Ni khukhwama isi Yesu Kilisito, umujulizi umwi-higinwa, uwanyoha khulamukha mubafu lundi umuwuli we bahinga bekhukhyibala. Uyo uwa-khugana ife, wakhugangulula khukhwama mu-byonago byefe ni gamafugi gewe.

-Khubimbulilwa 1:5

Wele naagana naabi aryo khyibala, ni khuhayo wahanayo Umwanawewe uwasaalikha mudwela yenyene, buli muntu yesi umufugilila alekhe khuhela da, ne abe ni bulamu bukhawaho.

-Yohana 3:16

Buli muntu yesi ukhali ni khugana akhyili khumumanya da; lwekhuba Wele niye khugana. Mukhyino nimwo khugana khwa Wele mwesi khwa-bonesewa hesi khuli, lwekhuba Wele aruma Umwana wewe yenyene mukhyibala, nio agile ife khunyale khuba balamu muniye.

-I Yohana 4:8, 9

2 BWA WELE BWA YESU KILISITO

Lundi akhali khukhwiganagana, khyimoonyo khyekhurya Wele nikhyo khyikhulu khyiri: Abonekha mumubili, bugwalafu bwewe bwabonekhe-lwa mu Mwoyo, wabonekhebwa ni bamalaika, wbolelwa mumanambo; wafugililwa mukhyibala khyosi, wahiliwa mungagi mukhyitiifa.

-I Timoseo 3:16

Khukhwama magiboole habaho Khyilomo, ni Khyilomo khyaba hadwela ni Wele, Khyilomo khyaba Wele. Khyilomo khyagalukha khyaba umuntu, wikhala musiife nga wizuule bubweela ni ng'ali .

-Yohana 1:1, 14

Bino byosi byakholewa khu khwholelesa bibyalomewa nu Mugasya mumung'osi ngaloma ari: “Bona, umukhana ukhamanya umuseeza aliba khyisombo, alisaala umwana umusinde, balmutwikha lisiina lyewe Emanueli” (limanyisa liri, “Wele ali ni nafe”).

-Matayo 1:22, 23

“Ise ni Papa khuli mudwela.” -Yohana 10:30

Yesu wamuloma ari, “Mbeele ni nanywe khumala imbuga yino yoosi, ne khane iwe ukhyili khumanya ise da, Filipo? Uwumboone ise aba waboone Papa; Iwakhyina ulooma uri, ‘Khwojesane Papa’? Sufugilila uri ise ndi mu Papa ni Papa naye musiise? Khyesise imbaloma inywe, simbaloma mubunyala bwase da; ne Papa uwikhala musiise waraamba gimilimo gyewe umwene.

-Yohana 14:9, 10

YESU UMWANA WA WELE

3

Buli muntu yesi ubuula ari Yesu Umwana wa Wele, Wele aba muniye, ninaye aba mu Wele.

-I Yohana 4:15

Malaika wilamo ari, “Umwoyo Umukhosefu alikhwikhakho ni gamaani gooyo Wele Uli Hangagi Lugali galikhufusilisa; nakhyiryo ulisaaliwa alilangiwa umukhosefu, Umwana wa Wele.”

-Luuka 1:35

Bona, balomela naabi hangagi bari, “Umwana wa Wele, ukhufunisa khyina ife? Wizile hano khukhudambisa ife nga isaawa inyene ikhyili khwola?”

-Matayo 8:29

Ne naaba nga akhyiloma, namufeeli umuhanga wabakhyiisa, bona ligono lyama mu namufeeli, nga liloma liri, “Uno niye Umwana wase yesingana, yeesi nikhyoyela naabi; ni mumuwulile.”

-Matayo 17:5

Wilamo ari, “Niye naanu gu Papa, ne nase imu-fugilile?” Yesu wamuloma ari “Wamubone, niye uyu [Umwana wa Wele] uloma ni nawe.”

-Yohana 9:36, 37

Lwekhuba mumubili gwewe [Kilisito Yesu] mlesi bubwizufu bwosi bwa Wele bwikhala.

-Bakolosai 2:9

4 YESU AKHUBOOLELA NANU NIYE

Wabaloma ari, “Inywe muli behasi; ne Ise naama mwigulu; inywe muli be mukhyibala khyino, ne Ise indi uwemukhyibala khyino da. Yesu waloma ari, “Ilala, ilala, mbaboolela nti, Ibulaimu nga akhyili khusaalikha, ise nga ndiho.”

-Yohana 8:23, 58

Umukhasi wamuloma ari, “Namanyile nti Kilsito (ulangiwa uwahakhiwa gamafura) alikho eza; ne nagane eze, alikhubolela byosi.” Yesu wamuloma ari, “Ise niyooyu, uloma ni nawe.”

-Yohana 4:25, 26

Yesu wabaloma ari, “Ise nibyo bilyo byebulamu; uwiiza isindi, inzala siilimulya da, ni nooyo ufugilila mwise bulesa sibuli mulya da.” -Yohana 6:35

“Nimba mu khyibala, ise mba gumuumu gwe khyibala.” -Yohana 9:5

Ulwo Yesu wabaloma lundi ari, “Ilala, ilala, mbabolela nti ise ndi gumulyango gwe gamakhyese.” -Yohana 10:7

Yesu wamuloma ari, “Ise khulamukha ni bulamu; uwufugilila ise aliba mulamu akhaba nga wafiile.” -Yohana 11:25

“Munaanga ise muri Umulegeli lundi Umugasya; ne muloma bulahi, lwekhuba indi ntyo.” -Yohana 13:13

Yesu wamuloma ari, “Ise gumukhosi, ni ng'ali, ni bulamu. Mpaho uwiiza isi Papa, khurusakho nga abira mwise.” -Yohana 14:6

BYE KAMAKANGA BILALA BYESI 5 YESU AKHOLA

Walagila gamaduuli ge babantu khukhwikhala hasi khubunyasi; Iwanyuma wabugula gimigati giraano ni zinyeni zibili, walola mungagi mwigu-lu, wabilombela ikhabi, wamenyulamo gimigati Iwanyuma wagiwa balegelwa, ni balegelwa baga-bila babantu. Boosi baalya begura; Iwanyuma ba-busanisa bubuya bubwarama, bezusa bibibo li-khumi nabibili. Ibo babalya boola nga bigana bi-raano baseeza, nenga akhurakho bakhasi ni baba-na da.

-Matayo 14:19-21

Simoni wilamo ari, “Umulegeli, khwalehele khu-khwama khyilo khyosi ne mbakhuhambisa khyi-ntu khyosi da; ne lwe khyilomo khyowo gane ni-khyise gumugono.” Bikhyisa gimigono bahambi-sa zinyeni swa; wagila gimigono gyawe jenga khu-khalikha.

-Luuka 5:5, 6

Bona, babofu babili, babaaba bikhale khundulo khwenzila, bawulila bari Yesu yaba abiraho, bayogesela hangagi bari, “Musakhulu, Umwana wa Daudi, khuhambile khyisa.” Yesu... ari, “Mugana mbakholele khyiina?” Bamwilamo bari, “Umugasya, zimoni zeefe zibimbukhe.” Yesu wa-bahambila khyisa, wadiila khumoni zaawe, lu-baluba baabona, bamulondelela.

-Matayo 20:30, 32-34

YESU KILISITO ALI OMUBUMBI NALUNDI UMUKASYA

Lwekhuba khulwewe Wele abuumba ibyo byosi biili mwigulu ni khukhyibala, bibonekha ni bikhabonekha da, nga mulimo be gamaani go-mwoyo, ni bagasya, ni bawuli, ni bebunyala, bibintu byosi byabumbiwa muniye lundi khulwewe.

-Bakolosai 1:16

Wele abuumbila bibintu byoosi muniye, ne akhalii niye mpaho khyikhyintu khyoosi khyikhyabuumbiwa da.

-Yohana 1:3

Na buli lulimi lubuule Yesu Kilisito nga niye Umugasya, Wele Papa anyoole khyitiifa.

-Bafilipi 2:11

... Wele... ne mubifukhu byalwanyuma aganika ninafe ngabirila mu Mwanawe, yesi arobola khuba umusikha wabyosi, lundi muniye mwesi abumbila khyibala khyosi.

-Bahebulania 1:1, 2

“Aso inzu yoosi iya Isilaeli imanye ilala iri Wele wagalusa Yesu uyu, yesi mwazangilila khuba Umugasya, lundi Kilisito.”

-Buraambi 2:36

Lwekhuba Kilisito aga, lwanyuma walamukha, nio agile abe Umugasya we baafu ni balamu.

-Balumi 14:9

Wele umuhiginwa, uwabalanga khuba mubudwela bwomwanawe, Yesu Kilisito Umugasya weefe.

-I Bakolinso 1:9

YESU KILISITO ALI OMUKAYI UWABOOSI 7

Lwakhyina ukhalila gumusango yayawo? namwe lwakhyina ulegelesa yayawo? Lwekhuba feesi khuliima mumoni mwe khyizolong'o khye khukhalilakho gimisango khye Wele.

-Balumi 14:10

Ikhugambila mumoni za Wele ni Kilisito Yesu, ulikhala lila gimisango balamu ni baafu; ni lwe-khubonekha khwewe ni buhinga bwewe ikhulaga.

-II Timoseo 4:1

“Ne Umwana wo Muntu naliizila mukhyitiifa khyewe ni bamalaika boosi nga bali naye, nio ekhale khu khyizolong'o khyewe khye khyitiifa; ne gamanambo goosi galibusanisiwa mu moni zewe, ni naye alibawukhanisamo, nga umwayi na-wula gamakhyese ni zimbusi.”

-Matayo 25:31, 32

“Lwekhuba Papa sakhalila umuntu yesi gumusango da ne waha Umwana bonyala khukhala gimisango gyosi.”

-Yohana 5:22

Khukhyifukhu khyesi Wele alikhhalilakho gimisango gyemukhyibiso gyosi gyebabantu mu-khwama khu Makhuwa Gamalahi gesi nabolela mu Yesu Kilisito.

-Balumi 2:16

“Wakhulomela khubooleta Gamakuwa Gama-lahi isi babantu, ni khubabooleta khuri Wele wamurobola niye khuba umugayi uwe balamu ni baafu.”

-Buraambi 10:42

8 KHUSIKULIWA NGA KHUBIRA MU KILISITO YENYENE

**“Ise ndi gumulyango; umuntu yesi nenjila nga-
birila musiise alihonesewa, alinjila lundi arule
anyoole gamayilo.”** -Yohana 10:9

**Yesu wamuloma ari, “Ise gumukhosi, ni ng’ali,
ni bulamu. Mpaho uwiiza isi Papa, khurusakho
nga abira mwise.”** -Yohana 14:6

**“Khyino khyigila mbalomele nti, gana mufiile
mu bibi byenywe.”** -Yohana 8:24

**Ne namala khukhwolesewa umubuufu, wejela bu-
nanikhyilo bwebuhonesi bukhawawo isi ibo boosi
babamuwulila.** -Bahebulania 5:9

**Lwekhuba babantu boosi bayonega, balekha
khwola khu khyitiifa khya Wele, ne bagwalasiwa
ni khyihanwa khye bubwela bwa Wele, Yesu Kili-
sito.** -Balumi 3:23, 24

**Nakhyiryo anyala lundi khuhonesa ibo babiiza
hampi ni Wele nga babira muniye, khukhwama
nga niye naliho bukhyele khubahongela nibo.**
-Bahebulania 7:25

**“Ne buhonesi sibuli muguundi yeesi da; lwe-
khuba mpaho lisiina lindi hasi weligulu lyesi
babantu bahewa linyala khuhonesa.”**
-Buraambi 4:12

**Lwekhuba Wele sakhuraho lwelirima da, ne
njeeba khunyoole buhonesi khulwo Mugasya
weefe Yesu Kilisito.** -I Basesalonika 5:9

KHUSIKULIWA NGA KHUBIRA MU KILISITO YENYENE

9

Ne niye khyisina khyebulamu bwenywe mu Kilisito Yesu, yesi Wele akhola khuba gamagesi gefe, lundi bugwalafu bwefe, lundi ukhwawula khuba babantu ba Wele, lundi ukhusigula.

-I Bakolinso 1:30

Uwehanayo umwene khulwefe, khukhusigula ife mubumooyani bwosi, ne eng'onele umwene babantu bewe baganwa, bagane babazage badinyu mukhukhola bulahi.

-Tito 2:14

Nga musiima Papa, uwakhuwa khyisa nafe khugabananila hadwela busikha bwe babantu ba Wele mumuumu. Wakhuhonesa mubunyalala bwe khyikhyilima, wakhugalusa wakhulera mubuhingga bwo Mwana wewe umuganwa, uwakhusigula mubyonago wakhulekhula. -Bakolosai 1:12-14

“Lwekhuba Umwana wo Muntu eza khuhenza ni khuhonesa ikhyo khyikhyagora.” -Luuka 19:10

Bemba lulwimbo lukhya bari, “Iwe niye uwakhyile khubugula khyitabo, nikhudingulaga bi-byahambisa; lwekhuba weriwa, ni lwekhufa khwo-wa wagulila Wele babantu khukhwama mubuli khyiguga, mubuli lulimi, mubuli bantu, ni linambo.”

-Khubimbililwa 5:9

Bulamu bwenywe bwakha khuba bwe khugana, nga Kilisito nakhugana ife, wahanayo bulamu bwewe khulwefe nga khyihanwa lundi isahilo iwunya isiligakha indahi isi Wele. -Baefeso 5:2

10 KUMUTANGO KWE KAMAFUKYI KA KILISITO

**Nakhyiryo hari khukhwama nga ni khubaliwa
nga khuli bagwalafu lwegamafugige, ikhulimi-
nyisaho khuhonesewa ni naye khukhwama mwi-
rima ly a Wele?**

-Balumi 5:9

**Ne mumweneyo khwanyoola khusiguliwa lwe
gamacfugige, ni bibyonago byefe byeyakhyilwa,
ni nakhyino nikhyo buhindifu bwebubwelabwe.**

-Baefeso 1:7

**“Lwekhuba gano nigo gamafugi gaase ga-
gang’ang’asa indagano ya Wele, gagazuzukha
lwe babantu bagali, lwekhukhwiyakhila bibyo-
nago.”**

-Matayo 26:28

**Lwekhuba mwamanya bulahi muri simwasigu-
liwa ni bibintu biwaho daawe, nga ifeeza, na-
mwe izaabu, khukhwama musambo zimbi zikhali-
limo, zisi mwanyoola khukhwama khu baguuga
benywe da; ne mwaisiguliwa ni gamafugi gelis-
no ga Kilisito, gagafaana nga gelikhyese likhali-
kho gumusango namwe lisanda lyosi da.**

-I Petelo 1:18, 19

**Ne ni khujendela mubuhanga, nga niye naali
mubuhanga, khuba bebusaale fenyene, ni gama-
fugi ga Yesu Umwana wewe gakhusingakho bi-
byonago byosi.**

-I Yohana 1:7

**Gamafugi ga Kilisito, uwehanayo umwene isi
Wele nga salikho lisanda lyosi da, mu Mwoyo u-
khawaho, signalifurisa naabi khusinga gimyoyo
gyefe ni khurusamo bikholewa biifu, nio khwa-
ganisazage Wele umulamu?**

-Bahebulania 9:14

BUWONESI KHUBIRA MUKHUFU-KYILILA KILISITO

11

Lwekhuba lwe bubwelabwe gila mwahonese-wa, lwekhufugilila; akhuba inywe mumwakhola da; ne khyihanwa khya Wele; akhuba lwekhukhola da; nio agile mulekhe khwibuhila da.

-Baefeso 2:8, 9

Nakhyiryo khukhwama nga nikhugalusiwa khuba bagwalafu lwekhufugilila, hari khuli ni lugoosi isi Wele mu Mugasya weefe Yesu Kilisito.

-Balumi 5:1

Lwekhuba mu Kilisito Yesu, khukhwijila impalu ni khulekha khwinjila byosi khyidwela; ne njeeba khurusakho khufugilla khukholela mu-khugana.

-Bagalatia 5:6

...“Fugilila Umugasya Yesu, ni nawe gane uhonesewe wamwene....”

-Buraambi 16:31

Lwekhuba buli khyisaalikha Wele khyiwula khyibala; ne khuno nikhwu khuwula khyibala, khufugilila khwefe.

-I Yohana 5:4

Nio bamureeba bari, “Khukhole khurye, nio khukhole gimilimo gya Wele?” Yesu wabilamo ari, “Munyala khukhola gumulimo gwa Wele, lwe khumufugilila uyo yesi aruma.”

-Yohana 6:28, 29

Ne bino byaronewa nio mufugilile muri Yesu niye Kilisito, Umwana wa Wele, lundi lwekhuba mufugilila, mube ni bulamu mu lisiina lyewe.

-Yohana 20:31

Wele asiimiwe lundi Papa wo Mugasya weefe
Yesu Kilisito; Papa weefe uwekhyisa, lundi Wele
umuyeedi wabyosi.

-II Bakolinso 1:3

Nakhyiryo ni bunyindalifu khakhwisyende
hampi ni khyizolong'okhye bubwela, nio agile
khuduye khyisa lundi khunyoole bubwela buu-
gane bukhuyeede nga khuli mubudambi.

-Bahebulania 4:16

**Khugana khwowo khukhagama khwola munga-
gi mwigulu; ni bubwihibinwa bwowo bwolele
mungagi.**

-Izabuli 108:4

**Khakhusiime Wele Papa wo Mugasya weefe Yesu
Kilisito. Lwe bubwela bwewe bugali, khwasaalikha
bukhyakha nga babaana mubulamu bulimo
gumwihibino khulwe khulamusiwa khwa Yesu
Kilisito khukhwama mu bafu.**

-I Petelo 1:3

Nga ligulu nilili hangagi khuminya khyibala, ni-
khugana khwewe khuli khuryo hesi ibo bamu-
rya. Ne ibo babisamo khyitiifa Umugasya, khug-
ana hwewe khumenyawo biilo byosi, ni bulahi
bwewe lwe gimiboolo gyosi.

-Izabuli 103:11, 17

Wakhuhonesa; ne akhuba lwe buraambi bwefe
bugwalafu bwesi khwakhola da, ne lwe khyisa-
khye lwe khusingiwa, khwasaalikha gumulundi
gwekhabili lundi khwagalusiwa bakhya nu Mwo-
yo Umukhosefu.

-Tito 3:5

WELE AKHULANGA KHUTSYE HESI ALI 13

“Isaawa yekhurusa gamahiya ni yoola waruma umwaganisiwe khubolela bajenibe baalange ari, ‘Nimwize, bibintu byosi bing’onang’one.’”

-Luuka 14:17

Uwakhuhonesa ife, ndi wakhulanga khuba bakhosefu; akhuba nga burambi bwefe nibwaba da, ne lwekhugana khwewe umwene ni bubwela bwe-we bwesi akhuwa mu Kilisito Yesu khukhwama khaale.

-II Timoseo 1:9

Umwoyo nu Mweha baloma bari, “Iza”; nabuli muntu yesi uwulila alome ari, “Iza.” Lekha buli muntu yesi uli ni bulesa eze, lekha buli muntu yesi ugana khubugula gameezi abugule busa.

-Khubimbulilwa 22:17

Ne khu khyifukhu khyimalilisayo khye gama-hiya, Yesu wiima walomela hangagi ni ligono ligali ari, “Noola umuntu yesi bulesa bumulya, neeze isindi anywe.”

-Yohana 7:37

Ne Yesu nabona wakhalala, wabaloma ari, “Ni-mulekhe babaana biize isindi; mukhabakhangabi-sa da, lwekhuba Buhinga bwa Wele buli bwe ba-bantu bafaana nga bano.”

-Mako 10:14

“Nimwize isindi, inywe mwesi babaluhiile ni ba-basidohellele, ni nase ganambahose.”

-Matayo 11:28

14 BABANDU BOOSI SIBALI BABAANA BA WELE TA

Ni mukhyino nimwo mwesi babaana ba Wele ni babaana ba Sitani bamanyikhyila; buli muntu yesi ukhakhola bulahi saaba uwa Wele da, namwe uyo ukhagana yayawe da. -I Yohana 3:10

Lwekhuba boosi barangililwa nu Mwoyo wa Wele baaba babaana ba Wele. Lwekhuba imwanyoola Umwoyo uwekhukhwaganisa nio murye; ne mwanyoola Umwoyo khubagalusa babaana ba Wele, ne Iwegamaani go Mwoyo khuloma khuri, “Abba, Papa!”

-Balumi 8:14, 15

Nio agile mulekhe khubakho khyekhukhwigiziwa khyosi da ne mube baabana ba Wele bakhalkho ligondo lyosi hagari wegimiboolo gigyabrokha gimikholomi, mwesi mwakha khukhwarukha nga gumuumu mukhyibala.

-Bafilipi 2:15

Nakhyiryo Umugasya aloma ari, “Mwakha mubalekhe, mwiyawule khunibo, mukhambazagakho khyikhyintu khyosi khyegumusilo; ninase ndibagaanila; ndiba papa wenywe, ninanywe muliba babaana baase basinde ni bakhana, aloma aryo Umugasya unyala bibintu byosi”.

-II Bakolinso 6:17, 18

Ne isi ibo babamwikhoyela, abaha bunyala khuba babaana ba Wele, nibo babafugilila muniye.

-Yohana 1:12

WELE AKANIKHA KHU SHE KHUNYWA SHIMESA

15

“Lwekhuba aliba mukhulu mu moni za Wele, ne salinywa indali yoosi da, namwe khyimeesa, ne alizusawa Umwoyo Umukhosefu, khukhwama munda ya maawe.”

-Luuka 1:15

“Nimwiliindazage gimyoyo gyenyewe gilekhe khusidohelelwazaga lwe gumulyulyu ni khumella, ni khukhwihembelela khwe bulamu buno; ne khyifukhu ikhyo khyilekhe khubolakho nga akhumaanya da.”

-Luuka 21:34

Ne burambi bwe gumubili bwalubuula; nibwo buno, buheyani, bunyalu, lukhobe, khukhwisaaya bifaani, bubini busigu, khulomana libuba, lirima, budakha, khukhwiyawula, igirombooli, ligogo, bumeeli, gimikhoyo, ni biili ngebyo; mbarewula nga hesi namala khale khubarewula nti, ibo bakhola bifaana nga bino sibaliba ni gumugabo mu buhinga bwa Wele da.

-Bagalatia 5:19-21

Khwibirise fabeene bulahi, nga babantu babaali mumumu; akhuba mumakhino ni mubumeeli da, namwe mubuheyani ni lukhobe, namwe akhuba mukhulomana ni libuba da. Ne ni mugware Umu-gasya Yesu Kilisito, ne mulekhe khukhwibikhisila biisi gumubili gugana, ni khukhwolelesa khukhiwuma khwagwo khubi.

-Balumi 13:13, 14

BUBWIYIKYINWA BWONYENE SIBUMALA TA

Wamwilamo ari, “Ganazaga Umugasya Wele wovo, ni gumwoyo gwovo gwosi, ni bulamu bwovo bwosi, ni gamagesi gowo goosi’. Lino nilyo ligambila likhulu linyoha.” -Matayo 22:37, 38

Ne Yesu naaba ngali munzila azya, umuntu mudwela wiiza isaali nga nadima, wamufukhamila wamureeba ari, “Umulegeli umulahi, ganakhole ndye khukhwijila mubulamu bukhawaho?” Yesu wamuloma ari, “Lwakhyina unanga ise umulahi? mpaho umulahi, khurusakho Wele yenyene. Mbo wamanya gamagambila; ukherazaga da, ukhaheyazaga da, ukhibazaga da, ukhapa lihino da, ukhalyakhanazaga da, isazagamo khyitiifa papawo ni maawo.” Umusaani waloma ari, “Umulegeli, ibi byosi nabihamba khukhwama mubwana bwase.” Yesu wamulolelala wamugana, wamuloma ari, “Udambakho khyikhyintu khyidwela; nuzye ugulise bibintu byowo byosi byoli nabyo, ugabile badambi, ni nawe uliba ni buhindifu mwigulu, nio wiize unondelele.” Ne umusaani walekha khwikhoyela inganikha yino da, waazya nga wahotekhelele, lwekhuba yaba ali ni bibintu bigali.

-Mako 10:17-22

Ne bujulizi zana nibwo buno nti, Wele wakuha bulamu bukhawaho; ni bulamu ibwo buli mu Mwana wewe. Buli muntu yesi uli nu Mwana aba ali ni bulamu ibwo; ne ukhali nu Mwana wa Wele da, saali ni bulamu zana ibwo da.

-I Yohana 5:11, 12

MUKHAWOMBESEWA TA

17

Mukhehombesa mwabeeene da; Wele azekhele-lwa da; lwekhuba umuntu khyamiiza, khyikhye-nekhyo khyalijesa. -Bagalatia 6:7

Baananywe, umuntu yesi alekhe khubabiiha da; uyo ukhola bugwalafu, nga niye naali umugwalaifu. Uwonaga aba uwa Sitani; lwekhuba Sitani wayonaga khukhwama magiboole

-I Yohana 3:7, 8

Ne mukhyili khumanya nga bakhali bagwalafu sibalinyala khusikha Buhinga bwa Wele da? Mukhahombesewa, ikhaba ni begumulyulyu, namwe babisaaya bisambwa, namwe baheyani, namwe bakhyikhasi, namwe babiifi, namwe begumulungo, namwe bameeli, namwe bakhomyasaga, namwe banuuli balisikha Buhinga bwa Wele.

-I Bakolinso 6:9, 10

Mukhahombesewahombesewa ni naabo bakhenananayo khubilomo bino da, lwekhuba lwebilomo bino lirima lya Wele liiza khabantubo bamii-nyi. -Baefeso 5:6

Nimubazage bakholi be khyilomo, mukhaba baa-regeresa busa da, nga mwibiiha mwabeeene, mwenyene. -Yakobo 1:22

Ne noola umuntu yesi iyambasakho umwene, atenga salimo da, umuntuyo aba ehombesa umwene. -Bagalatia 6:3

“Lwekhuba bagali baliiza mulisiina lyase, nga baloma bari, ‘Ise Kilisito’; baliborosa bagali.”

-Matayo 24:5

18 SHISHONAKO SHIRELA KHUFA

Ne byaano khyina byesi mwanyoola mubifukhubyu mubintu ibyo bibahambisa gamang'anyu hari? Lwekhuba izagamilo yabyo nikhwo khufa.

-Balumi 6:21

"Ne baari, ni bakhafugilila, babonekha babiiri, baheyani, babini, babisaaya gimisambwa, ni ba-beeyi boosi, gumugabo gwawe guliba munyanza iyaburukha gumulilo ni khyikhyibiliti; khuno nikhwo khufa khwekhabili." -Khubimbulilwa 21:8

Aso nga khyikhyonago nikhyeza mukhyibala khulwomuntu mudwela, ni khufa khweza lwe khyikhyonago, nakhyiryo khufa khwamaladana khabantu boosi, lwekhuba babantu boosi bonega.

-Balumi 5:12

Lwanyuma khukhwiwuma khuno nga khwahesele, khusaala khyikhyonago; ni khyikhyonago, nakhyo ni khyizoha khyisaala khufa.

-Yakobo 1:15

Lwekhuba khura bibibaaso khubyegumubili nikhwo khufa, ne khura bibibaaso khubyo Mwoyo nikhwo bulamu ni lugoosi. Lwekhuba bibibaaso biiba khumubili biba bikhandisana ni Wele; ibiwulila gamagambilga ga Wele da; ilala ibinyala da.

-Balumi 8:6, 7

"Abe khyakhyila khudeekha gamahiya khwikhoya, lwekhuba wandayo isi khwambasa khuri waafa, ne ari mulamu; yaba uwagora, ari waduyikhane'."

-Luuka 15:32

Lwekhuba gumukhyemba gwe khyikhyonago nigwo khufa....

-Balumi 6:23

Ne khu luhande lwe gumwoyo, mu maani go Mwoyo Umukhosefu lwe khulamukha mubafu walangiwa Umwana wa Wele, Yesu Kilisito Umu-gasya weefe.

-Balumi 1:4

Naamala khuloma aryo, walanga ni ligono ligali ari, "Lazalo, rulamo." Uwaba wafiile warula, nga wabohewele ni zingubo gimikhono ni bijele, ni mumoni nga mwabohewele ni khyitambaala. Yesu wabaloma ari, "Nimumugangulule, mumulekhe azye."

-Yohana 11:43, 44

"Papa angana, lwekhuba impanayo bulamu bwase, nio mbubugule lundi. Mpaho umuntu ubu-ndusakho da, ne mbuwanayo samweene khu-bwase. Ndi ni bunyala bwe khubuwanayo, lundi ndi ni bunyala bwekhubuhila lundi. Ligambila lino nalihewa ni Papa."

-Yohana 10:17, 18

Aryo wazya wahambako khusandoko yomufu, ni naabo babasuda beema. Yesu waloma ari, "Umu-soleli inyukha." Ni naayo uwaba wafiile wanani-kha khuganikha

-Luuka 7:14, 15

"Ise niye umulamu; nafa, ne bona, ndi mulamu biilo ni biilo, lundi ndi ni bunyala khukhufa nima-gombe."

-Khubimbulilwa 1:18

Numusigu umumalilisi uwakha khurusiwaho niye khufa.

-I Bakolinso 15:26

“Umulegeli, ligambilalikhulu mu magambilaga Wele lili hena?” Wamwilamo ari, “‘Ganazaga Umugasya Wele wowo, ni gumwoyo gwowo gwo-si, ni bulamu bwovo bwosi, ni gamagesi gowo goosi’. Lino nilyo ligambilalikhulu linyoha. Ni lyekhabili lilifananakho nilyo lino nti, ‘Ganazaga umuhesanwa wowo nga nuwigana wamwene.’ Mumagambila gano gombi nimwo mwesi gamagambila goosi gaama, ni khulegela khwe bang’osi khwesi khwimilekho.”

-Matayo 22:36-40

Yesu wilamo ari, “Ligambilaliminya bukhulu nilyo lino, ‘Wulila, Isilaeli, Umugasya Wele weefe, Umugasya niye mudwela; ganazaga Umugasya Wele wowo, ni gumwoyo gwovo gwosi, ni bulamu bwovo bwosi, ni gamagesi gowo goosi, ni gammaani gowo goosi’. Lyekhabili nilyo lino, ‘Ganazaga umuhesanwa wowo nga ni wigana wamwene’. Mpaho ligambilalilindi lifuura igo bukhulu da.”

-Mako 12:29-31

Nga Papa nangana ise, ni nase ntyo nabaganile inywe; nimube mu khugana khwase. Nimuwuli-le gamagambila gaase, gana mubezage mu khugana khwase; nga ise ni mbulilazagile gama-gambila ga Papa naaba mu khugana khwewe. Mbabolele bino nio gumwikhoyo gwase gube musinywe, nio gumwikhoyo gwenywe gube gu-mwizufu. “Lino nilyo ligambilaliyase, mugana-naazage mwenyene na mwenyene, nga ise ninabaganainywe.”

-Yohana 15:9-12

Gane inzye hena khukhwibisa hesi uli? Gane nilukhyile hena khurula mumoni zoowo? Ningane iniine mwigulu, iyo nga uliyo; ningane naale bulili bwase imagombe, bona iyo nayo nga uliyo. Ne ikhaba khyiryo, khyikhyilima isiiwe sikhyili khyikhyilima ne khyiilo khyikhosa nga gumuusi. Khyikhyilima nibukhose hesi uli bifaanana.

-Izabuli 139:7, 8, 12

Lundi khyiri, “Umugasya wamanya ari, bibibaaso byebagesi mpamo khyintu da.”

-I Bakolinso 3:20

Nakhyiryo mukhakhalazagaga gumusango gwosida, nga imbuga ikhyili khwola da, khukhwolesa Umugasya weefe naliiza; naye alimulisa buwanga khubintubyo bibyabisiwa hari mukhyilima, lundi ojesane bibibaaso bili mumwoyo gwomuntu byazililila; nio lwanyuma buli muntu ahewe khyitiifakhye isi Wele.

-I Bakolinso 4:5

Mpaho khyosi khyikhyabumbiwa khyinyala khyabisiwa mumonize da, ne bibintu byosi bili mulubuula lundi bili mumoni zewe; niisi umweneyo yesi khwakha khwalera bibyefe byosi.

-Bahebulania 4:13

“Lwehuba mpaho khyilomo khyikhyabisiwa khyikhalimanyisiwa da; namwe khyikhyabimbawakho, khyikhalimanyiwa khyabonekha mu lubula.”

-Luuka 8:17

22 SHITAMBISO SHIKHALIWAWO HESI IBO BAKHALI BA WELE

“Umwana wo Muntu alyaganisa bamalaika bewe nabo balibusanisa khukhwama mu Buhinga bwe-we ibyo byosi bibyalera khukhwiduyisa, ni naabo babakholazaga byebumoyaani, balibaduumu mu mulilo gufaana nga gwe khyiloomi; iyo iliba khulila, ni khukhwilumaga gameeno.”

-Matayo 13:41, 42

Ne ligulu ni khyibala biliho hari, bilindiwa ni khyilomo khya Wele zanakhyo lwekhukhwokhyewa gumulilo khukhyifukhu khyekhukhalilakho gimisango ni khuhesa babantu bakharya Wele da.

-II Petelo 3:7

Baabbi balizya mukhuhela, gamanambo goosi gagibilila Wele.

-Izabuli 9:17

Babeeenebo balinyoola khyidambiso nikhwo khu-hela biilo ni biilo, nga barula mumoni zo Mugasya ni mukhurula mukhyitiifa khyegamaani gewe.

-II Basesalonika 1:9

“Ne noola gumukhono gwowo namwe khyijele khyowo khyikhwiduyisa, khyiremekho, ukhyiduume; khyilahi wingile mubulamu nga suuli ni gumukhono namwe khyijele, namwe nga uli umuleme; khufuura khudumiwa mu mulilo gu-khasima nga uli ni gimikhono gyowo gyombi namwe bijele byowo byombi.”

-Matayo 18:8

“Ni nabo balizya mu khyidambiso khyikhaga-ma da, ne bagwalafu balizya mu bulamu bu-khawaho.”

-Matayo 25:46

IBURANGISI ILIYO KHUKHALILWA 23 KUMUSANGO

“Lwekhuba waamala khuraho khyifukhu khyalikhilamo khyibala gumusango gwe bugwalfu, mu muntu yeesi arobolamo; waraho khyifugilisia babantu boosi lwekhumulamusa mubafu.”

-Buraambi 17:31

Ne Umugasya weefe wamanya khuhonesa barya Wele khukhwama mukhukhagiwa, ni khuliindila bakhali bagwalafu mukhyidambiso khukhwolesa khukhyifukhu khyekhukhalilakho gimisango.

-II Petelo 2:9

Lwekhuba feesi khwakha khubonekhe mumoni zendebe ikhalilwakho gimisango iya Kilisito, nio agile buli mudwela anyoole khyilahi namwe khyibi, nga khyima khwibyo byesi akhola ngakhyili mubulamu bwegumubiligwe.

-II Bakolinso 5:10

Mukhyino nimwo mwesi khugana khwolelesewa musiife, nio khube ni bubwihibino khukhyifukhu khyekhukhalilakho gumusango, lwekhuba bulamu bwefe khukhyibala khuno buli nga bwa Kilisito.

-I Yohana 4:17

Nabona baafu, bakhulu ni bajeekhe hadwela, nga bemile mumoni ze khyizolong'o, ni bitabo byabikhuliwa. Lwanyuma khyitabo khyikhyindi khyabikhuliwa, khyitabo khyebulamu. Baafu bakhalilwa gumusango khukhwama khwibyo byesi....

-Khubimbulilwa 20:12

Khyiryo buli mudwela khusiife alilomakho umwene isi Wele.

-Balumi 14:12

Ne khyihanwa khya Wele khyabusa ikhyifaana
 nga khukhwonaga khwa Adamu da; lwekhuba
 noola babantu bagali baafa lwekhukhwonaga
 khwomuntu mudwela, bubwela bwa Wele bufuu-
 ra, ni khyihanwa khye khyili khye babantu ba-
 gali khulwe bubwela bwomuntuyo mudwela, Ye-
 su Kilisito. -Balumi 5:15

Nakhyiryo ikhyimikha khumuntu khyesi aga-
 na da, namwe khyesi akhola da, ne khyimikha
 khukhyisa khya Wele. -Balumi 9:16

...Wele akhandisa babihinga, ne waha bu-
 bwela bawolu. -I Petelo 5:5

Lwakhuba mwamanya bubwela bwo Mugasya
 weefe Yesu Kilisito, nga ikhaba aba muhindifu,
 ne khulwenywe ejela umudambi nio agile abaga-
 luse inywe bahindifu khulwebudambibwe.

-II Bakolinso 8:9

...Ne hesi khukhwonanga khwilosela, bubwe-
 la bwa Wele nabwo bwelosela khuminyisa, na-
 khyiryo nga khyikhyonago nikhyawula khu-
 khwolesa mukhufa, ni bubwela bwa Wele nabwo
 gane buwule mukhubaliwa nga bagwalafu khu-
 khwolesa mubulamu bukhawaho khulwa Yesu
 Kilisito Umugasya weefe. -Balumi 5:20, 21

Barume balomazaga ni gamaani mangi khu-
 khulamukha khwo Mugasya Yesu; ni bubwela
 bugali bwaaba khunibo boosi. -Buraambi 4:33

“Aso Wele bisinza ibyo byekhulekha khumanya sabiloleelela da; ne hari aloma babantu boosi isi bali hosi khukhwibihisa.” -Buraambi 17:30

“Daawe, mbaloma nti, ne nimulekha khwibihisa, mulihela mwesi muryo.” -Luuka 13:3

“Nimwibihise; lwekhuba Buhinga bwe mwigulu bwolele hampi.” -Matayo 3:2

“Nakhyiryo, mbaloma nti, gane gubazage gu-mwikhoyo mwigulu lwoyo mudwela umwonagi uwibihisa, khuminyisa babilanga balahi gama-khumi khyenda na khyenda, bakhagana khu-khwibihisa.” -Luuka 15:7

Lwekhuba bisinza bilala Wele arambisa bukhalafu, khulera khukhwibihisa khwebuhonesi khu-khesonesekha da, ne khukhalala khwemukhyiba-la khulera khufa. -II Bakolinso 7:10

Petelo wabaloma ari, “Nimwibihise, mu batisi-we buli muntu yesi mwinywe, mu lisiina lya Yesu Kilisito, ne murusiwekho bibyonago byenywe, agile munyoole khyihanwa khyabusa khyo Mwoyo Umukhosefu. Aso, ni mwibihise, mukhyukhyile Wele, nio bibyonago byenywe bisibilisiwe nu Umugasya agaanise bifukhu bye khukhwikhyoyelamo.” -Buraambi 2:38; 3:19

26 KHUKHWIYASHILWA BIBYONAKO

“Lwekhuba ni gane mwiyakhyilazage babantu bibyonago byawe, Papa wenywe uli mwigulu ganabeyakhyilazage nanywe.” –Matayo 6:14

Umukhasi waloma ari, “Mpaho da, Papa.” Yesu waloma ari, “Ninase sikhukhalila gumusango khukhufuura da; nuzye, ukhonagazaga lundi da.”
–Yohana 8:11

Yesu nabona khufugilila khwebasaaniba, waloma umuleme ari, “Mwana wase, bibyonago byowo byakhurusiwilekho.” –Mako 2:5

...Mumuntu yuno [Yesu] khukhwiyakhyilwa khwe bibyonago khuboolelwa isinywe. Umweneyo, Wele wamuninisa khu mukhono gwewe gumuhali abe Umukhulu lundi Umuhoneesi, ulerela babantu ba Isilaeli khukhwibihisa ni khu khwiyakhilwa bibyonago. –Buraambi 13:38; 5:31

“Bona, nimile khuluuzi nikhonyaga; umuntu yesi nawulila ligono lyase, wigulawo luluzi, gane ningilemo, ndye ninaye, naye alye ninase.”
–Khubimbulilwa 3:20

“Ne khukhwibihisa ni khukhwiyakhyilwa khwe bibyonago bibolelwe mu lisiinalye mu manambo goosi, khunanikhyila iYelusalemu.” –Luuka 24:47

KHWIYAWULE KHURULE KHUBYEMUKHYIBALA

27

Lwekhuba bubwela bwa Wele bwaboneseweles iwe buhonesi bwebabantu boosi; nga bukhubilisa ife khuloba khulekha khurya Wele ni khu-khwigomba khwosi khwemukhyibala nio khube balamu mukhyibala khyino khyiliho hari, mukhwizililisa ni mubugwalafu ni mukhurya Wele.

-Tito 2:11, 12

Nimure bibibaaso byenywe khubintu bye mwigulu, akhuba khu byemukhyibala da.

-Bakolosai 3:2

Ne mukhedubasazaga ninaabo babakhola byekhyikhyilima, ne nimubilerazage mumumu.

-Baefeso 5:11

Mukhaganazaga khyibala, namwe bibintu byamwo da. Noola umuntu yesi agana khyibala, mu-niye mpamo khugana khwa Papa Wele da. Lwekhuba buli khyosi khyili mukhyibala, nga khu-khwiwuma khwegumubili, ni khukhwimanya khuli mukhyibala, bino byosi sibyama isi Papa Wele da, ne njeba bye khyibala.

-I Yohana 2:15, 16

Inywe bakhali ni bubwihi-ginwa! simumanya muri busaale ni khyibala nibwo busigu ni Wele? Nakhyiryo buli muntu yeesi ugana khuba umusaale wekhyibala, ekhola umwene umusigu wa Wele.

-Yakobo 4:4

Mwamanya muri Wele niye umugwalafu, na-khyiryo mwakha muhangase muri buli mudwela yesi ukhola bulahi aba umwana wa Wele. Khwamanya khuri buli muntu yesi uwasaalikha Wele sonaga da; lwekhuba Umwana wa Wele amulinda bulahi nu musigu Sitani sanyala khu-mukhola bubi bwosi da. -I Yohana 2:29, 5:18

...Mwakhosesewa, mwagwalasiwa mulisiina lyo Mugasya Yesu Kilisito nu Mwoyo wa Wele weefe. -I Bakolinso 6:11

Yesu wamwilamo ari, “Ilala, ilala, ikhuloma nti umuntu nakhasaalikha gumulundi gwekhabili sanyala khubona Buhinga bwa Wele da.”

-Yohana 3:3

Ne umuntu yesi naaba mu Kilisito, ejela khyibumbe khyikhya; bikhale biba byaweleho, bona biba byejelele bikhya. -II Bakolinso 5:17

Mwasaalikhyile bukhya, akhuba mumiiizo ibola, ne ikhabola da, khulwe khyilomo khy Wele, khyilamu lundi khyimenyaho. -I Petelo 1:23

Umwifi seeza lwekhyikhyintu khyikhyindi da njeeba khukhwiba, ni khukhwira, ni khuhesa; ise niiza khubaha bulamu, lundi mube nabwo mubungi. -Yohana 10:10

ULI UMUFU LWE SHISHONAKO WALAMUSIWA MU KILISITO

29

Ludwela mwaba baafu lwebumiinyi bwenyewe ni bibyonago byenyewe. Ne akhulamusa ife hadwela ninaye, wakhwikhasa hadwela ninaye mubifo byehangagi mu Kilisito Yesu. –Baefeso 2:1, 6

Niye umwene wasuda bibyonago byefe mumibili gwewe khumusalaba; nio agile ife khufe mubyonago, ne khube balamu mubugwalafu; ne bukhube bwewe nibwo bubwagila khwahonesewa.

–I Petelo 2:24

Ninanywe noola mwalamusiwa hadwela ni Kilisito, nimuhenze bibintu bye mwigulu, isi Kilisito ekhale, khumukhono gumulahi gwa Wele. Nimure bibibaaso byenyewe khubintu bye mwigulu, akhuba khu byemukhyibala da; lwekhuba mwafa, ni bulamu bwenyewe hari bwabisiwa hadwela ni Kilisito mu Wele. Ni Kilisito niye bulamu bwenyewe bubwene ninaye naligobola lundi nanywe muliizila hadwela ninaye mugabanane khyitiifa khyewe.

–Bakolosai 3:1-4

Ni naabo ba Kilisito Yesu bazangilile gumubili hadwela ni khukhwiwuma ni khugana khwagwo. Ne noola Umwoyo wakhuwele bulamu bwefe bukhya, khakhumulondelele Umwoyoyo.

–Bagalatia 5:24, 25

Daawe! Ife khufa mukhwonega khunyala khurye khukhwilosela khuba balamu munikhwo? Ninanywe mwesi muryo mwiyibaase mwenyene khuba baafu isi bubwonagi, nenga muli balamu isi Wele mu Kilisito Yesu.

–Balumi 6:2, 11

Uyo umiiza nga khukhwiwuma khwe gumubili gwewe gumwene alijesa bibole birula khubyey gumubili; ne umiiza khulwo Mwoyo, alijesa bulamu bukhawaho burula mu Mwoyo.

-Bagalatia 6:8

“Ne nga Musa naasunga indemu mumubimbi, nu Mwana wo Muntu khyimwakhyila khusunginya aryo; nio buli muntu yesi umufugilila abe ni bulamu bukhawaho muniye.” -Yohana 3:14, 15

Buno nibwo bulamu bukhawaho, khukhunya iwe, Wele uwang’ali, ni nooyo yesi waruma, Yesu Kilisito.

-Yohana 17:3

Uyo ufugilila mu Mwana ali ni bulamu bukhawaho; ne uyo ukhawulila umwana, salinyoola bulamu da, ne lirima lya Wele liliba khuniye.

-Yohana 3:36

Lwekhuba gumukhyemba gwe khyikhyonago nigwo khufa, ne khyihanwa khyabusa khya Wele nikhyo bulamu bukhawaho mu Kilisito Yesu Umugasya weefe.

-Balumi 6:23

“Ilala, ilala, mbabolela nti, uyo uwulila khyilomo khyase, wafugilila uyo uwantuma, ali ni bulamu bukhawaho, ni naye salikhaliwa gumusango da, ne wabira mukhufa wenjila mu bulamu.” -Yohana 5:24

...Ne lwekhugana khewewe umwene ni bwewela bwewewe...ni nahari bwamanyikhyile isi khuli lwekhubonekha khwo Muhonesi weefe Kilisito Yesu, uwarusaho khufa walera mumumu bulamu ni khulekha khubola khulwe Gama-khuwa Gamalahi.

-II Timoseo 1:9, 10

KHUNG'ANG'ASIWA NGA ILIYO BUWONESI

31

**Umwoyo wa Wele umwene edubaasa ni gimyoyo
gyefe waboola ari khuli babaana ba Wele.**

-Balumi 8:16

**Ne bujulizi zana nibwo buno nti, Wele wa-
kuha bulamu bukhawaho; ni bulamu ibwo buli
mu Mwana wewe. Buli muntu yesi uli nu Mwana
aba ali ni bulamu ibwo; ne ukhali nu Mwana wa
Wele da, saali ni bulamu zana ibwo da. Bilomo
bino mbaronela inywe babafugilila mulisiina lyo
Mwana wa Wele....**

-I Yohana 5:11-13

**“Uyo umanyile gamagambila gaase, wagaha-
mba, uyo, niye uwungana; ni nooyo uwungana
ise, naye aliganiwa ni Papa, ni nase ndi mugana,
imubonekhyele samwene.”**

-Yohana 14:21

**Ne khukhwojesana muri muli babaana bewe,
Wele aruma Umwoyo wo Mwana wewe mumyoyo
gyefe, ngalila ari, “Abba, Papa.”**

-Bagalatia 4:6

**Ni lwelomo yino khwamanya khuri khuba mu-
niye ninaye musiife, lwekhuba wakuwa ife U-
mwoyo wewe umwene.**

-I Yohana 4:13

**Ne lwakhyino nikhyo khyijila khwamanya khu-
ri khwamumanya, noola khuhamba gamagambila
gewe.**

-I Yohana 2:3

32 KILISITO NGA WAMENYELE MUBLAMU BWEWE AKHUWA ISANGALO

“Hari niiza isuuli; ni nabino mbiloma mu khyibala nio banyoole gumwikhoyo gwase gumwizufu mu nibo.” -Yohana 17:13

“...Ne ndibabona lundi, ni gemyoyo gyenyewe
gilikhoyesewa, ne khukhwikhoya khwenywe
mpaho ulikhubarusakho da.” -Yohana 16:22

Lwekhuba Buhinga bwa Wele sibumanyisa biliyo ni byekhunywa da, khurusakho bugwalafu, ni lugoosi, ni gumwikhoyo mu Mwoyo Umu-khosefu. -Balumi 14:17

Ise nazangililwa khumusalaba ni Kilisito; ise ndi mulamu, akhuba khulwase da, ne Kilisito uba musiise. Bulamu bwendi nabwo hari ndi nabwo lwe khufugilila mu Mwana wa Wele, uwangana ise, wehanayo umwene khulwase.

-Bagalatia 2:20

“Mbabolele bino nio gumwikhoyo gwase gube musinywe, nio gumwikhoyo gwenywe gube gu-mwizufu.” -Yohana 15:11

Mumugana, ikhaba nga mukhyili khumubona-kho da, mumufugilila, ikhaba nga simumubona-kho hari da; muryo mwikhoya ni gumwikhoyo gumugali gwekhyitiifa, gukhanyalikha khulome-wakho mibilomo. -I Petelo 1:8

KHULONDELELA UMUKASYA SHIKANIWA NAABI

33

Lwekhuba akhuba babawulila gamagambila nibo bagwalafu mumoni za Wele da, ne ibo bakholala nga gamagambila nigaloma nibo balibaliwa khuba bagwalafu.

-Balumi 2:13

Bali ni zikhabi ibo babasinga zingubo zaawe, nio agile bafugililwe khu khyisaala khye bulamu nio lundi bengile mukhyirimba nga babirila mu-milyango.

-Khubimbulilwa 22:14

Ne imumanya muri ni muba mwehanileyo mwa-beene isi umuntu khuba babaganisibe bamuwulila, muba muli babaganisi bomweneyo isi mu-wulila; namwe babaganisi bebubwonagi bulera khufa namwe bulera bugwalafu?

-Balumi 6:16

Ninanywe babadambisiwa khukhwikhoyela had-wela ninafe, nyanga Umugasya Yesu nga wabonekhele khukhwama mwigulu ni bamalaika bewe bakhulu, mumulilo gugwaburukha; nga awa khyidambiso ibo bakhamanya Wele da, ninabo bakhafunikhyila Gamakhuwa Gamalahi go Mugasya weefe Yesu. Babeenebo balinyoola khyidambiso nikhwo khuhela biilo ni biilo, nga baru-la mumoni zo Mugasya ni mukhurula mukhyitiifa khyegamaani gewe.

-II Basesalonika 1:7-9

Ne namala khukhwolesewa umubuufu, wejela bunanikhyilo bwebuhonesi bukhawawo isi ibo boosi babamuwlilia.

-Bahebulania 5:9

34 KHUBUULA KILISITO SHIKANIWA NAABI

Na buli lulimi lubuule Yesu Kilisito nga niye Umugasya, Wele Papa anyoole khyitiifa.

-Bafilipi 2:11

“Aso buli muntu yeesi uwumbuula isi babantu ni nase ndimubuula isi Papa uli mwigulu. Ne buli muntu yeesi uliziganila mu moni ze babantu ni nase ndimwigaanila mu moni za Papa uli mwigulu.”

-Matayo 10:32, 33

Mukhyino gane mumanye Umwoyo wa Wele; buli mwoyo ubuula ari Yesu Kilisito wamala khu-khwiza mumubili aba nga ama isi Wele.

-I Yohana 4:2

Buli muntu yesi ubuula ari Yesu Umwana wa Wele, Wele aba muniye, ninaye aba mu Wele.

-I Yohana 4:15

Lwekhuba nubuula ni giminwa gyowo uri Yesu niye Umugasya lundi wafugilila mumwoyo gwo-wo uri Wele amulamusa mubafu, gane uwonese-we. Lwekhuba umuntu afugilila ni gumwoyo gwe-we aryo wagwalasiwa, Iwanyuma wabuula ni gi-minwa gyewe nio wahonesewa. –Balumi 10:9, 10

Uyo uwigaana Umwana, saali ni Papa da; ne uyo ubuula Umwana aba ali ni Papa naye.

-I Yohana 2:23

“Lwekhuba buli muntu yesi ulimambila gama-ng’anyu ni bilomo byase, Umwana wo Muntu na-ye alimuhabilla gamang’anyu naligobola mu khyitiifakhye, ni khya Papaawe, ni khye bama-laika bakhosefu.”

-Luuka 9:26

SITANI UMUSIKU WEFFE UMINYISILA 35 ILALA BUBI

Nimube beregefu, mube meeso! lwekhuba umusigu wenywe Setani ajendanajendana, nga italanyi ibuuza, ngahenza isi gane alye; umweneyo, ni mumukhyinjile nga muli bahangafu mukhufugilila....

-I Petelo 5:8, 9

Lwanyuma Yesu wahiliwa Umwoyo Umukhosefu mu mubimbi khukhagiwa Sitani. Yesu wamuloma ari, "Rulaho uzye, Sitani; lwekhuba khyaronewa khyiri, Wisaayazaga Umugasya Wele wovo, umwaganisazage yenyene'." Abweneho Sitaní wamulekha, ne bona, bamalaika biiza bamuwaganisa.

-Matayo 4:1, 10, 11

Ibumaliliso bebulebe, nimunyoole gamaani genywe mu Mugasya, khulwe bonyala bwegamaani gewe. Nimugware byebusoolo byosi bya Wele, nio agile munyale khukhyingilila zimbomelo za Sitani.

-Baefeso 6:10, 11

Inywe muli ni Papa wenywe, Sitani, ni nanywe mugana khukhola nga khugana khwa papa wenywe ni khuli. Niye aba umwiri khukhwama madayi; sahandalalila khu bwang'ali da, lwekhuba muniye mpaho bwang'ali da. Ne aloma byebubeehi, aloma nga busalikhana bwewe ni buli, lwekhuba niye mubeehi lundi papa we bubeehi.

-Yohana 8:44

Nase imwiyyakhyila...nio agile khure alehi Sitani alekhe khukhwihingilakho da, lwekhuba khwamanya zimbomelo zewe. -II Bakolinso 2:10, 11

Lwekhuba khuli babaana, badubaanila hadwela gumubili ni gamafugi, ni naye aryo ahila busalikhana budwela, nio agile munzila yekhuwa anyale khukhwonagisa sitani uli gamaani ge khufa.

-Bahebulania 2:14

Uwonaga aba uwa Sitani; lwekhuba Sitani wavyonaga khukhwama magiboole; ni lwelomo yino Umwana wa Wele abonesewa ibulafu, nio anyale khumalaho burambi bwa Sitani. -I Yohana 3:8

“Khubimbula zimoni zaawe, no bakhyukhe berule mu khyilima beeze isi gumuumu, ni khurulla mu bonyala bwa Sitani beeze isi Wele; nio bahewe khurusiwakho bibyonago ni zikhabi zindahi mwiboa babapyeleswa lwe khufugilila ise.”

-Buraambi 26:18

Naanu uli khwawukhanisa ife ni khugana khwa Kilisito? Bugosi, namwe bihangafu, namwe khudambisiwa, namwe inzala, namwe budambi, namwe khabi, namwe lurima? Daawe, mubintu bino byosi khuli ni khuwula khubuufu muniye uwakhugana ife!

-Balumi 8:35, 37

Nakhiryo nimwihaneyo mwabeene isi Wele; muhoone Setani ninaye gane abilukhe. Nimwi-syende hampi isi Wele, ninaye gane abesye-ndelele....

-Yakobo 4:7, 8

Khyibala khyino hari khyikhalilwa gumusango; umuwuli we khyibala khyino ari anahonewa.

-Yohana 12:31

KHUKANA, NIKHWOW SHIKHAKO 37 SHIKHWOKESANISA BULEKELWA BULAYI

Ne ikhaba nga nganikha munimi zebabantu ni zebamalaika, ne nalekha khuba ni khugana, ifaanikha nga liyimba likhuba, namwe zisaasi.

-I Bakolinso 13:1

Ne bibyano byo Mwoyo nibyo bino: khugana, gumwikhoyo, lugoosi, khukhwikhalkilikha khu-kali, khyisa, bulahi, bubwihibitwa, buwolu, khukhwiwula

-Bagalatia 5:22, 23

Yesu wamureeba lundi gumuluundi gwekhabi-li ari, "Simoni, umwana wa Yohana, nungana?" Petelo wamoloma ari, "Ili, Umugasya, iwe uma-nya nga ni khugana," Yesu wamuloma ari, "Lo-lelelazaga gamakhyese gaase."

-Yohana 21:16

"Nimuba nga mungana, ganamuwulilazage ga-magambila gaase."

-Yohana 14:15

Umuntu yesi naloma ari, "Ngana Wele", na wabi-hila yayawe, aba umubeehi; Iwekhuba ukhagana yayawe, yesi abonakho, anyala aryena khugana Wele yesi akhabonazagakho da.

-I Yohana 4:20

"Mukhuganana mwenyene na mwenyene, ba-bantu boosi balimanya bari muli balegelwa baase."

-Yohana 13:35

Khwamanya khuri khwarula mukhufa khwe-nga-ila mubulamu, Iwekhuba khugana bebulebe. Uyo ukhagana arama mukhufa.

-I Yohana 3:14

Lwekhuba khuno nikhwo khugana khwa Wele, khuri khuwulilazage gamagambila gewe; ni ga-magambila gewe sigali masiro da.

-I Yohana 5:3

38 KHULAMUKHA KHWA YESU KILISITO

Ne Yesu nalamukha gumudikhinyi khu khyifukhu khya Sande, wanyoha khubonekhela Maliamu Magadaleni yesi ahoonakho bisambwa bibi musaafu.

-Mako 16:9

Uweriwa khulwebibyonago byefe, Iwanyuma walamusiwa khukhugalusa ife khuba bagwalafu isi Wele.

-Balumi 4:25

Ne ife bajulizi be bilomo byoosi bakholazaga mu-khyalo khye Bayudaya ni mu Yelusalemu; yeesi biira nga bazangilila khu khyisaala. Numwene-yo Wele wamulamuska khu khyifukhu khyekhadaru, wamwojesana mulubuula; siili isi babantu boosi, ne njeeba isi bajulizi babaarobolebwa ni Wele nga bukhyili, nibo ife, khu khwalya khwanywela hadwela ni naye Iwanyuma nga walamu-khyile mubafu.

-Buraambi 10:39-41

Ne Iwanyuma lwe bifukhu khyinaane, balege-lwa bewe baaba munzu mugari, ni Tomasi ngali ni nabo. Yesu wiiza, zinzizi nga nzigale wiima hagari mu nibo, waaloma ari, “Lugoosi lube musiinywe.” Lwanyuma waloma Tomasi ari, “Nulere lulwala lwowo hano, uole mu byaaba byase; ule-re khyikhyaaba khyowo ure mumbafu zase; ule-khye khuba ukhafugilila, ne ufugilile.” Tomasi wilamo ari, “Umugasya wase lundi Wele wase.”

-Yohana 20:26-28

KHULAMUKHA, NIKHWO KUMWIYIKINO 39 KWEFFE KWESHIRIFA

“...Imbuga yiiza, lundi yolele hari, isi baafu baliwulila ligono lyo Mwana wa Wele, ni naabo bawulila baliba balamu. Mukheyanga khyino da, lwekhuba imbuga inoola yesi boosi baali mu-
ng’ani baliwulila ligono lyewe, barule ibulafu; ni naabo babaakholazagaga bilahi balilamukyila bula-
mu; ne ni naabo babaakholazagaga biibi balila-
mukhyila gumusango.” -Yohana 5:25, 28, 29

Imumanya muri ife feesi khukhwabatisiwa mu khwingisiwa mu Kilisito Yesu khwabatisiwa mu khwingisiwa mukhufakhwe? Nakhyiryo mukhbatisiwa khwefe khwasikhyiwa ninaye hadwela, nio nga Yesu nalamusiwa mubafu ni khyitiifa khya Papa, nafe khuryo khujendela mubulamu buuya. Ne nikhuba nga khwadubaana ninaye mu-khufa nga khukhwewe, khulidubaana lundi khuryo mukhulamukha nga khukhwe. -Balumi 6:3-5

Ne Kilisito naaba musiinywe, ikhaba nga gimbili gyenyewe gimifu lwekhukhwonaga, ne gimoyo gyenyewe milamu lwebugwalafu. Ne noola Umwoyo wooyo uwalamusa Yesu mubafu aba musiinywe, uyo uwalamusa Kilisito mubafu aliwa bulamu gimibili gyenyewe giifa nagyo khulwo Mwoyowe uba musiinywe. -Balumi 8:10, 11

Nga khwamanyile khuri umweneyo uwalamusa Umugasya Yesu alikhulamusana nafe feesi hadwela ni Yesu, nio akhulere hadwela ninanywe mumonize.

“...Lwekhuba wezile khuyeeda babantube ni khubasigula....‘Ndibasigula mubasigu benywe, nio khumwaganise nga sikhulikho khyekhurya da’, nga khuli bakhosefu lundi balahi mu moni za Wele bifukhu byosi.” -Luuka 1:68, 74, 75

Aso nikhuli ni byesi khwalomelwa bino, baganwa base, khakhwing’one fabeene mubyebusilusu byosi byegumubili ni byegumwoyo, nga khwholelesa bakhosefu mukhurya Wele.

-II Bakolinso 7:1

Nakhyiryo biramileyo, bebulebe, khubegonzelala lundi khubagambila mu Mugasya Yesu, khu-ri nga nimwalegelwa ninafe nga nimwakka khuba ni khukhwikhoyesa Wele, nimukhole muryo ni khufuurakho. Lwekhuba mwamanya gamagambila geesi khwabaha khulwo Mugasya Yesu. Lwekhuba khuno nikhwo khugana khwa Wele isi muli, ari mukhosesewe, mulekhe khuba baleyani; buli muntu khusiinywe amanyazage khuhila umukhasi mubukhosefu ni mulugoosi. Lwekhuba Wele sakhalangila bunyalu da ne bukhosefu.

-I Basesalonika 4:1-4, 7

Ne nga uwabalaanga naali Umukhosefu, na-nywe nimube bakhosefu musambo zenywe zoosi; khukhwama nga nikhyaronewa khyiri, “Gane mube bakhosefu, lwekhuba Ise ndi Umukhose-fu.”

-I Petelo 1:15, 16

Nakhyiryo ni Yesu naye azinisiwa ibulafu wegumulyango gwe khyirimba, nio agile apyeluuse babantu lwe gamafugi gewe. -Bahebulania 13:12

Nga nakhurobola ife nga khyibala khyikhyili khubumbiwa da, hari khube babeewe mu Kilisito, nio agile khube bakhosefu, bakhalkho ligondo lyosi mumonize; mukhugana,...mugware umuntu uyo umukhya, uwabumbiwa mukhyifaani khy Wele, mubugwalafu ni mubokhosefu bwang'ali.

-Baefeso 1:4; 4:24

Ne hari khukhwama nga nimulekhuliwile khukhwama mukhwonega, mwejelile babaganisi ba Wele, bibyano byemunyoola nikhwo khukhosese wa nizagamilo yakhyo ni bwo bulamu bukhawaho.

-Balumi 6:22

Ne ni khubuula bibyonago byefe, naye mwihi ginwa lundi mugwalafu, khukhwiyakhyila bibyonago byefe, ni khukhumiliisa mubukhali bugwalafu bwosi.

-I Yohana 1:9

Ne khukhwama bino byosi nibiliwaho biryo, i nywe mwakhyile mube babantu besambo khyiina mubukhosefu ni mukhurya Wele? -II Petelo 3:11

Nimukhagekho khuba mulugoosi ni babantu boosi, ni mubugwalafu, lwekhuba umuntu ukhali na bwo salibona Umugasya da. -Bahebulania 12:14

Nimubolelese khyifiifa khye lisiina lyo Mugasya, nimumwisaaye Umugasya nga wabonekhele.

-Izabuli 29:2

42 BABANDU BABETSUSIWA NU'MWOYO

“Aso, noola inywe babi, mwamanya khuha babaana benywe bihanwa bilahi; Papa wenywe uwemwigulu salifuura khubaha Umwoyo Umukhosefu ibo bamulomba!” -Luuka 11:13

Ni baamala khuloomba, mu khyifo khyesi ba buusanila khyadengaala; boosi bezuusiwa Umwoyo Umukhosefu baragikha khuloma, khyilomo khy Wele ni gamaani nga sibarya da.

-Buraambi 4:31

Ne inywe imuli mumubili da, muli mu Mwoyo; noola Umwoyo wa Wele ekhala musinywe. Ne muntu yesi ukhaba mu Mwoyo wa Kilisito aba uwe-we da.

-Balumi 8:9

Lwekhuba aba umuntu umulahi, uwizula Umwoyo Umukhosefu ni khufugilila....

-Buraambi 11:24

“Ne mulihewa gamaani, Umwoyo Umukhosefu nalimala khukhwiza khwinywe, ni nanywe gane mubazage bajulizi baase” -Buraambi 1:8a

Balegelwa biizula gumwikhoyo nu Mwoyo Umukhosefu.

-Buraambi 13:52

Nimulekheyo khukhwimeesa ni busela, lwekhuba munyalu khukhwonagisa bulamu bwenywe, ne nimwizusiwe nu Mwoyo.

-Baefeso 5:18

Ne Sitefano wizusiwa Umwoyo Umukhosefu, walolelela hangagi mwigulu, wabona khyitiifa khy Wele, ni Yesu nga wimile khu mukhono gumulahi gwa Wele.

-Buraambi 7:55

**BIBIYANGISA BILAYI
BIBYA'LOMELWA BAFUKILISI**

43

**Umugasya ali hampi ninaabo bawelemo gamaani;
ahonesa ibo bawelemo gumwoyo.** -Izabuli 34:18

**Niwihogine Umugasya, ukhole bulahi; nio ume-
nye mukhyibala, ube bulahi.** -Izabuli 37:3

**Yesu wilamo ari, “Noola unyala! Khyinyalikha he-
si uyo ufugilila.”** -Mako 9:23

**Baganwa baase, mukheyaanga lwekhuzinisiwa
khugali khubolelekho nga khubakhaga nga khyi-
kyintu khyijeni khyibolekho. Ne ni mwikhoye
khukhwama nga ni mugabananila hadwela khu-
zinisiwa khwa Kilisito, nio nanywe musaangaale
lundi mwikhoye nyanga nga khyitiifa khyewe
khyabonekhele.** -I Petelo 4:12, 13

**“...Bona, mukhyebulile muri, nase ndi hadwela
ninanywe bifukhu byosi, khukhwolesa izagamilo
ye khyibala khyino.”** -Matayo 28:20

**Ninase nyala byosi muuyo uwumangasa.
-Bafilipi 4:13**

**“Alyeya gamasiga goosi mumoni zaawe; ni
khufa sikhulibaho lundi da, namwe gumudambo,
namwe khulila, namwe silibaho lundi buziina da;
lwekhuba ibyo bibyanyoha byaweleho.”**

-Khubimbulilwa 21:4

**“Ne ni munyohe muhenze Buhinga bwewe ni
bugwalafu bwewe, ne bino byosi mulibiloselwa-
kho.”** -Matayo 6:33

44 BIBYA'LOMELWA IBO BAKHAKIWA

Lwekhuba niye umwene akhola khyisa lundi wakhagilisiwa, hari anyala khuyeeda ibo bakha-giwa lundi bakholesewa khyisa. -Bahebulania 2:18

Ne Wele uwelugoosi, khangukho alisibilisa Sita-ni hasi ebijele byenyewe.... -Balumi 16:20

Mpaho khukhagiwa khwosi khukhwababakho khukhali khwe babantu da; ne Wele umuhigi-nwa, singane afugilile inywe khukhagiwa khu-fuura nga nimunyala da; lundi mumbuga ndwela yesi mukhagiwamo ganabahe inzila iyebubwi-lukhilo, nio agile munyale khukhwikhali likha.

-I Bakolinso 10:13

Lwekhuba khwamanya khuri mubintu byosi Wele akhola lwebulahi bwabo babamugana, baba-langiwa ninaye umwene nga nang'onang'ona.

-Balumi 8:28

Lwekhuba sikhuli numusaayi umukhulu ukha-nyala khuzinikhila hadwela ninafe mubudoro bwefe da; ne uyo musambo zoosi uwakhagiwa ngefe, ne walekha khwonega da.

-Bahebulania 4:15

Lwekhuba khudambisiwa khwefe khujeckhye, khwahari khwilosela khukhukholela khyitiifa khyigali naabi khyebiilo no biilo.

-II Bakolinso 4:17

Ali nikhabi umuntu uwikhali likha khukhagi-wa; lwekhuba nakhagiwa, ne wikhali likha wale-kha khuwulikha, alinyoola khyihanwa khyebu-lamu, khyesi Umugasya alomela ibo babamugana.

-Yakobo 1:12

BIBYA'LOMELWA IBO BABAWULA KHUKHAKIWA

45

**“Uyo uwula alinyola busikha buno, ninase ndi-
ba Wele wewe, ni naye aliba umwana wase.”**

-Khubimbulilwa 21:7

**“Uyo uminya, ndimugalusa inzego Mwisahilo li-
khulu lya Wele wase; ninaye salinyala khurulamo
wazya ibulafu da, lundi ndirona khuniye lisiina
lya Wele wase, ni lisiina lye khyirimba khya Wele
wase, Yelusalemu umukhya uwiiza nga ama mwi-
gulu isi Wele wase, ni lisiina lyase lilyene likhya.”**

-Khubimbulilwa 3:12

**“Uyo uwula aligwarisiwa nga nibo mungubo zi-
wanga, ninase sindisangula lisiina lyewe khuru-
la mukhyitabo khye bulamu nakhafidi khosi da;
ndibuula lisiina lyewe mumoni za Papa, ni mu-
moni ze bamalaika bewe.”** -Khubimbulilwa 3:5

**“Uyo uminya, ndimufugilila khukhwikhala ni-
nase khukhyizolong'o khyase, nga ise samwene
ninawula, nikhala ni Papa wase khu nakhyizolo-
ng'o khyewe.”** -Khubimbulilwa 3:21

**“Uyo uli ni khukhuru, naregelese byesi Umwo-
yo aloma babantu ba Wele bafugilila. Uyo ufuura,
ndimufugilila khulya khugusaala gwe bulamu,
guuli mumugunda gwa Wele.”**

-Khubimbulilwa 2:7

**“Ne uyo ufuura, wilosela khukhola bibyase khu-
khwolesa ibumaliliso, uyo ndimuwa bunyala khu-
manambo.”** -Khubimbulilwa 2:26

46 WELE AKANIKHA KHUSHEKHUWONA

Ne isi bakhwalikhe mbaloma, akhuba ise da ne Umugasya nti, umukhasi umukhwalikhe saakha khurula womuseezawe da; ne noola arulayo, naabe busa namwe adubaane numuseezawe; numuseeza saakha khuhona umukhasi wewe da. Ne umukhasi umukhwalikhe abohewa khumuseezawe naaba nga akhyili mulamu; ne umuseezawe naafa, ali ni lugoosi khukhwalikha kumuseeza ugundi yesi agana, ne mu Mugasya.

-I Bakolinso 7:10, 11, 39

Khyilinga umukhasi umukhwalikhe abohewa ni gamagambilisa umuseezawe khukhwama nga nakhyili mulamu; ne umuseezawe naafa, agangululiwa mumagambilisa abe gagamubowa isi umuseezawe. Ne umukhasiyu nazya khumusaani ugundi nga umuseezawe akhyili mulamu, mwilala alangiwa khuba umuheyani; ne umuseezawe naafa, umukhasi aba ni lugoosi isi gamagambilisa, lundi nakhwalikha khumusaani ugundi abaliwa nga umuheyani da. -Balumi 7:2, 3

-Balumi 7:2, 3

“Buli muntu yesi uwoona umukhasiwe ne wakhwa ugundi, uyo aba nga waheyane, ne ni nooyeo ukhwa uwahonewa numuseezawe aba nga waheyaniile.” -Luuka 16:18

-Luuka 16:18

“Ne nase mbaloma nti, buli muntu yeesi ugane ahoonazage umukhasiwe, khurusakho lwe buheyani, nga wamuheyanisile; ne umuntu yeesi ukhwa uwahoonewa, nga naye waheyane.” –Matayo 5:32

YESU KILISITO ALIKOBOLA LUNDI KHUSHIBALA

47

Ne nimba nga nzya khubang'onang'onela khyifo, ndigobola lundi mbahile isindi, ise isindi, nanywe mube iyo.

-Yohana 14:3

"Lwanyuma khabonelo kho Mwana wo Muntu khalibonekha mungagi, ne lwanyuma biguga byosi bye mukhyibala bilikhubaga mubifuba, ne babone Umwana wo Muntu ngezila muna mu-feeli we mwigulu ni gamaani ni khyitiifa khyigali."

-Matayo 24:30

"Lwekhuba umuntu yesi naamambila gamang"anyu ni bilomo byase mundaalo zino zebuheyani lundi zimbi, Umwana wo Muntu naye alimuhambla gamang'anyu nalizila mukhyitiifa Khyikali khyia Papawe...."

-Mako 8:38

Baganwa baase, hari khuli babaana ba Wele, ne khyikhyili khumanyikhana bulahi nga nyanga ni khuliba da, khurusakho khwamanya khuri nalibonekha, khuliba nga niye, lwekhuba khulimubona nga naali. Nabuli muntu uli ni khukhwihigina khuno mu Kilisito, emiliisa umwene nga Kilisito naali umumiliwu.

-I Yohana 3:2, 3

"Ni nanywe, ni mwing'onang'one, lwekhuba Umwana wo Muntu alizila mu saawa yesi mukhamwambasilamo da."

-Luuka 12:40

"Lwekhuba Umwana wo Muntu aliiza mu khyitiifa khyia Papawe hadwela ni bamalaika bewe; ne lwanyuma ahe buli muntu nga naakholazaga."

-Matayo 16:27

“Ligulu ni khyibala biliwaho, ne bilomo byase sibiliwaho nakhajekhe khosi da.” –Luuka 21:33

Lwekhuba mpaho burume bwomung’osi yesi bu-bweza lwekhugana khwomuntu, ne njeba baalomazaga nga barangililwa nu Mwoyo Umukhose-fu uwaama isi Wele. –II Petelo 1:21

Buli ikhyaronewa khya Wele khyili ni khubiida khwewe, lundi khyiyeeda lwekhulegela, ni khu-khwigiiza, ni khugwalasa, ni khugambilka khwebulamu bulahi. –II Timoseo 3:16

Umwoyo niye uwaha bulamu; gumubili igunyala da; bilomo byembabolele nibyo umwoyo, lundi nibyo bulamu. –Yohana 6:63

Khyilomo khyowo niyo itaala hesi bijele byase, nigumuumu hesi inzila yase. –Izabuli 119:105

LOMBA NALUUNDI IYASHILA

“Kale, nimulombazage muri: ‘Papa weefe uli Mwigulu, lisiina lyowo likhosewe, buhinga bwo-wo bwize, byogana babikhole mukhyibala nga ni babikhola mwigulu. Ukuhe bilyo byefe byekhyalelo; ukhwiyakhyile bibyonago byefe, ngefe ni khwiyakhyila bakhwonega. Ukhakhuhila mu khukhongelesewa, ne ukhuhonese mu bubi’. ‘Lwe-khuba ni gane mwiyakhyilazage babantu bi-byonago byawe, Papa wenywe uli mwigulu ga-nabeyakhyilazage nanywe. Ne ni mukheyakhyi-lazaga babantu bibyonago byawe, ni Papa wen-ywe naye alibeyakhyilazaga bibyonago bye-nywe da.’ –Matayo 6:9-15

ISAMBO YESI WELE AKHULOKOLAMO

Inganibwa imbe n'Umuwonesi.

Lwekhuba babantu boosi bayonega, balekha khwola khu khyitiifa khya Wele. -Balumi 3:23

Nga bibyaronewa ni biloma biri: "Mpaho umugwafu nakhafidi khosi, mpaho namudwela yesida." -Balumi 3:10

Kilisito afa khulwase.

Lwekhuba ni Kilisito naye aafa lwe bibyonago gumulundi mudwela gwonyene, umugwalafu lwe bakhali bagwalafu, nio akhuleere isi Wele....

-I Petelo 3:18

Inganibwa khukhwibihisa shi shonako khyase.

Aso, ni mwibihise, mukhyukhyile Wele, nio bibyonago byenyewe bisibilisiwe.... -Buraambi 3:19

**Nakhile khukhwakanila Yesu nga imbira mu
khumufukhilila.**

**Ne isi ibo babamwikhoyela, abaha bunyala khu-
ba babaana ba Wele, nibo babafugilila muniye.**

-Yohana 1:12

Nyala nahandalasa nga kane inyoole buwonesi.

Buli muntu yesi uli nu Mwana aba ali ni bula-mu ibwo.... -I Yohana 5:12

**Ilala, ilala, mbabolela nti, uyo uwulila khyilomo
khyase, wafugilila uyo uwantuma, ali ni bulamu
bukhawaho, ni naye salikhaliwa gumusango da,
ne wabira mukhufa wenjila mu bulamu.**

-Yohana 5:24

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write to us in English.

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA

**Kharonewa ni
Watson Goodman**

Khabusa—Ikhali khe Khukulisiwa ta

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org